

וזה ששנינו, אחד (להיות ד') - סוד מעלה ומטה וארבעת צדדי העולם, כף הוא, ליחד מעלה ומטה כמו שנתבאר, (ולארבעה) וארבעת צדדי העולם אלו הם סוד המרכבה העליונה להכליל הכל כאחד, בקשר אחד, ביחוד אחד עד אין סוף, כמו שבארנו. הסוד של להזכיר את יציאת מצרים אחר כף, משום ששכינה היתה בגלות, ובזמן שהיא בגלות, אינו חבור לחבר זה בזה, העולם התחתון בעולם העליון, ולהראות חרות של אותה גאלה שהיתה בכמה אותות, בכמה נסים שעשה הקדוש ברוך הוא. וצריך להזכיר אותה גאלה, ולהראות שאף על גב שהיתה בגלות - עכשו יש לה חרות. מיום שהתרו אותם הקשרים במצרים, אותם אותות ונסים נעשו.

וצריך להראות את חרותה, משום שהתחברה עם בעלה, וכדי להסמיך גאלה לתפלה, שיהיה הכל אחד ללא פרוד, ולא להראות גרושים. וסימנה - ואשה גרושה מאישה לא יקחו.

ואם תאמר, והרי היא בגלות, והרי גרשה - לא כף. אלא ודאי שהיא בגלות לדור עם ישראל ולהגן עליהם, אבל לא גרשה. והרי שכינה לא נראתה בבית ראשון ובבית שני. טרם שגלו ישראל עלתה למעלה, ואחר כף שקמה את מדורה עמם, אבל גרושים לא היו לעולמים.

ומשום כף צריך להראות גאלה שיש בה ארבע גאלות. וסוד כאן - בשעה שיצאה שכינה מגלות מצרים, בקשה מהקדוש ברוך הוא שיפדה אותה עכשו ארבע פעמים, שהן ארבע גאלות פגוד

והא דתנינן אחד (למחוי ד') רזא עילא ותתא, וארבע סטרין דעלמא, הכי איהו.

ליחדא עילא ותתא כמה דאתמר (ס"א ולא רבע) וארבע סטרין דעלמא, אלין אינון רזא רתיכא עלאה, לאתפללא כלא כחדא, בקשרא חדא, ביחודא חדא עד אין סוף, כמה דאוקימנא.

רזא לאדפרא יציאת מצרים לבתר. בגין דהוות שכינתא בגלותא, ובזמנא דאיהי בגלותא, לאו איהו חבורא, לאתחברא דא בדא עלמא תתאה בעלמא עלאה, ולאחזאה חירו דהיא גאלה, דהוות בכמה אתין, בכמה נסין דעבד קדשא בריך הוא. ואצטריך ההוא פורקנא לאתדפרא, ולאחזאה דאף על גב דהוות בגלותא, השתא חירו אית לה, מיומא דאינון קשרין במצרים אשתריאו, אינון אתין ונסין אתעבידו.

ואצטריך לאחזאה חירו דילה, בגין דאתחברא כבעלה ובגין לאסמכא גאלה לתפלה, למהוי כלא חד בלא פרודא, ולא לאחזאה תרוכין, וסימניה (ויקרא כא) ואשה גרושה מאישה לא יקחו.

ואי תימא, והא בגלותא איהי, והא אתתרכת, לאו הכי, אלא ודאי בגלותא איהי, לדיירא עמהון דישראל, ולאגנא עלייהו, אבל לא אתתרכת. והא שכינתא לא אתחזי בבית ראשון ובבית שני. עד דלא גלו ישראל סלקא לעילא, ולבתר איהי שויאת מדורה עמהון. אבל תרוכין לא הוות לעלמין.

ובגין דא בעי לאחזאה פורקנא, דאית בה ארבע גאלות. ורזא הכא, בשעתא דנפקא שכינתא מגלותא דמצרים, תבעת מקודשא בריך הוא, דיפרוק לה השתא ד' זמנין, דאינון ד' גאלות, לקבל ארבע גליות.

בגין דתהא בת חורין, ולא